

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS
TA'LIM VAZIRLIGI**

URGANCH DAVLAT UNIVERSITETI

ILM SARCHASHMALARI

Jurnal O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasining FILOLOGIYA, FALSAFA, FIZIKA-MATEMATIKA hamda PEDAGOGIKA fanlari bo'yicha doktorlik dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrdir.

11.2020

**научно-методический журнал
Издаётся с 2001 года**

Urganch – 2020

уруғлар ўртасида тузилган никоҳ келгусида ногирон, туғма етишмовчиликлари бўлган болаларни туғилишига сабаб бўлади.

Аҳоли соғлом турмуш тарзининг муҳим ташкил этувчи қисмларидан бири – юкори санитария маданиятини тарбиялаш давлат аҳамиятига моллик ишдир. Санитария маданиятини шакллантиришда етакчи ўринни гигиеник тарбиялаш ва ўқитиш бўйича чора-тадбирлар мажмуаси эгаллайди.

Фуқороларни гигиеник тарбиялаш ва ўқитиш куйидаги жараёнларда амалга оширилиши лозим:

- мактабгача ва бошқа таълим муассасаларда тарбиялаш ва ўқитиш;
- иш фаолияти озик-овқат маҳсулотлари ва ичимлик сувини ишлаб чиқариш, ташиш ва тарқатиш билан боғлиқ бўлган ташкилотларнинг раҳбарлари ва ходимларини гигиеник таёрлов ва аттестация ўтказиш, талабаларни тарбиялаш ва ўқитиш;
- ўқитиш дастурига гигиеник билимлар ҳақидаги бўлимларни киритиш йўли билан ходимларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш.

Гигиена масалалари, асосан, ҳаёт фаолияти ҳафсизлиги асослари, меҳнат, жисмоний тарбия, атроф-муҳит, биология (таълим муассасаларида), шунингдек, меҳнат муҳофазаси, техника ҳавфсизлиги (касбий ўқитилувчи таълим муассасаларида) дарсларида ёритилади. Талабаларни гигиеник тарбиялаш “Ёш тиббиётчи” тўғараклардаги машғулотлар, тиббий ходимлар билан суҳбатлар, маърузалар ўтказиш, кино ва видеофильмларни томоша қилишни ўз ичига камраб олган. Аммо ўқитиш ва тарбиялашнинг ўйинли ва мусобакали шакллари: викториналар, олимпиадалар, сахналаштирилган томошалар, шоулар, санитария ахборотномалари, варақалар чиқариш анчагина самаралироқ бўлади. Талабалар учун ўқитиш ва тарбиялашнинг энг яхши усули – анжуманлар, баҳс ва мунозаралар, давра столлари ташкил этишдир.

Соғлом турмуш тарзи тарғиботининг турли шакллари орасида телевидение ва бадий фильмлар биринчи ўринда туради. Маърузалар ва суҳбатлар энг сўнгги ўринларни эгаллайди. Талабалар аудиториясининг таснифини ҳисобга олган ҳолда телевидениеда (шу жумладан, кабелли телевидениеда) тайёрланган ўзатишнинг турли-туман шакллари, янги қизиқарли жанрлар, рукнлар ушбу ахборот каналининг аҳамиятини ошириши мумкин.

Шундай қилиб, соғлом турмуш тарзини шакллантириш-республикамиз соғлиқни сақлаш тизимининг бош йўналиши бўлган профилактик йўналишнинг асосий мақсади ҳисобланади. Соғлом турмуш тарзи соғлиқни сақлашнинг муҳим муаммоларидан бири бўлган юрак қон-томир, онкологик, айрим асаб, ошқозон-ичак, ўпканинг носпецифик касалликларини олдини олишда ва улар сабабли келиб чиқадиган ўлим ҳолларини камайтиришда етакчи роль ўйнайди. Соғлом турмуш тарзини шакллантириш, хусусан, бирламчи профилактикани амалга ошириш, давлат, жамоат ташкилотлари тиббиёт муассасалари ҳамда кўп жиҳатдан аҳолининг ўзига боғлиқ.

Бойматова Дилноза Бахтиёровна (ЖДПИ) АЁЛЛАР НУТҚИНИНГ БАДИЙ МАТНДА ИФОДАЛАНИШИ

Аннотация. Ушбу мақолада ўзбек аёллар нутқининг миллий-маданий ва прагматик аспектида тадқиқ этишнинг муҳимлиги баён этилади. Прагматик ёндашувнинг нутқ эгаси, яъни аёлларнинг шахс хусусиятлари, мақсади, руҳий кечинмалари, ўзини ва бошқаларни баҳолаши кабиларнинг оғзаки нутқда намоён бўлиши, эркалар нутқидан фарқли жиҳатлари, миллий-маданий этикет билан боғлиқлигига оид қарашлар илгари сурилади.

Аннотация. В статье излагается важность исследования речи узбекских женщин в национально-культурном и прагматическом аспекте. Речь идет об отражении в устной речи прагматического подхода, то есть особенностей личности женщины, их цели, духовные переживания, самооценка и оценка других, о различиях в мужской и женской речи, связи с национально-культурным этикетом.

Annotation. The article is about analyzing national-cultural and pragmatic aspects of Uzbek women's speech. The owner of pragmatic approach, women's personal features, goals, spiritual and psychological views, self assessing and assessing others, the differences between men's speech and the connection between national-cultural etiquette is being gravitated in this article.

Калим сўзлар: бадий матн, гендер ўзига хосликлар, ремаркалар, персонаж нутқи, нутқ субъекти, вербал ва новербал воситалар, этномаданий одат, ижобий ва салбий баҳо.

Ключевые слова: художественный текст, гендерные особенности, ремарки, персонажная речь, субъект речи, вербальные и невербальные средства, этнокультурные обычаи, положительные и негативные оценки.

Key words: literary texts, gender peculiarities, personage's speech, subject of a speech, verbal and nonverbal means, ethnocultural habit, positive and negative evaluation.

Хар қандай матннинг асосий вазифаси ахборот узатиш эканлиги маълум ҳодисадир. Шакли ва ҳажми жиҳатидан барча матнлар сингари, бадий матн ҳам хабар етказди, ахборотнинг турли кўринишлари ва шаклларида юзага келади. Жумладан, насрий матнда персонажлар нутқи (вербал ва невербал шаклда) ҳис-туйғу билан, маълум ҳолат ва шароитлар билан, нутқий вазиятлар билан чамбарчас боғлиқ бўлиб, у матнда нутқий-ишоравий ҳолат сифатида талкин этилади ва тасвирий образ саналади.¹ Бу нутқий-ишоравий ҳолат образлар характер-хусусиятини очишда ёрдам беради, айни вақтда, гендерологик жиҳатдан фарқ қилади.

Маълумки, аёллар нутқида учрайдиган айрим сўз ва иборалар эркаклар нутқида учрамайди ёки, аксинча, эркаклар оғзаки нутқида хос сўз ва иборалар аёллар нутқида мос тушмаслиги мумкин. Чунончи, аёллар нутқида алла айтиш, олқиш ва қарғиш иборалар ишлатилади, оғзаки нутқнинг аёлларга хос ушбу кўринишлари насрий матнда ҳам ўз ифодасини топади: *“Тоза ухлабман-ку, менга нима бўлди?”—дея гудранганча қасабасини бошига қўндириб, чопонини йўл-йўлакай елкасига илиб, ташқарига йўналди.*

Эшик олдида чиқди-ю, Собирни судраб келаётган Маматқулга кўзи тушиб, ҳушдан кетиб қолаёзди.

— Собирни қўйиб юбор, жувонмарг! — деганча югуриб бориб Маматқулнинг қўлларига ёпишди Бувгул эна. — Қўлингни торт. Билагини қаттиқ қисиб юбординг, жувонмарг... (З.Қуролбой қизи. “Ёзсиз йил”).

Ушбу келтирилган матн парчасидаги кўчирма гап ўз таркибидаги муаллиф гапидан холи тарзда баён қилинганида ҳам фраза аёл нутқида тааллуқли эканлиги кўринади: *Собирни қўйиб юбор, жувонмарг!*

Асар қаҳрамони Бувгул эна нутқидан айрилган “жувонмарг” сўзи фақат салбий характерга хос қарғиш сўз бўлиб, “ёш ўлган, авжи етилган пайтда ҳалок, нобуд бўлган” деган маънода изоҳланади.² Мазкур сўз аксарият аёл нутқида учрайди. Юкорида тилга олинган матнда “қасаба” (қасава) — бош кийим, яъни “узун докадан аёллар бошига баланд қилиб ўраш учун қўйиладиган картон тутқин ва унга ўралган рўмол” бўлиб, Бувгул энанинг кишлоқда яшашини ўқувчилар англаб етишлари учун бу лексемани қўллаган.³ Қасаба кишлоқда яшовчи ёши улғу аёллар ташқи кийимнинг муҳим бир қисми сифатида ҳозир ҳам ишлатилади. Муаллиф асар қаҳрамонларининг кийиниши, ҳолати, гапириш манераси, ҳатто ўзларини тасвишлашда миллий-маданий семали сўзлардан маҳорат билан фойдаланган.

Куйидаги матн парчасидаги нутқий-ишоравий ҳолатда она тилига хос бўлган фарзандига меҳр-муҳаббат болам боёқши лексемаси орқали ўз аксини топган: *— Нега ишга бормадинг, деярман? Икки кундан бери уйда гумқовиб ётганмишсан?*

— Икки кун деб, ким айтди сизга? Трактрим бузилиб қолиб, тушида уйга қайтиб келдим-ку!

— Ҳаҳ, болам боёқши, — Бувгул эна ўйшайиб эшик томонга қараб қўйди. — Ярим кун ишлаганингга кўзига балодай кўриниб қопсан-да (З.Қуролбой қизи. “Ёзсиз йил”).

Бадий матн муаллифи асарнинг ҳаётий чиқиши ва китобхонларга манзур бўлиши учун персонажлар нутқининг жонли, таъсирчан ва ишонарли акс этишида имо-ишоралардан, маъно англагувчи турли гавад ҳаракатларидан, ҳиссиётни ифодаловчи турли мимик ҳолатлардан фойдаланади. Бу каби нутқий-ишоравий мулоқот бадий матнда ремаркалар ёрдамида ҳам берилади:

— Сендай боладан кўнгил узолмаса керак-да, айланай, ўзим сендан, — меҳри товганиб ўғлининг бошини кўксига босди Бувгул эна.

— Нима қиламиз энди, эна?

¹З.М.Саидхонов. Бадий матн коммуникатив восита сифатида. “Ўзбек тили ва адабиёти”, 2009, 5-сон, 79-бет.

²Ўзбек тилининг изоҳли лугати. II жилд. А.Мадвалиев таҳрири остида. Тошкент, Ўзбекистон Миллий энциклопедияси давлат нашриёти, 2008, 110-бет.

³Ўзбек тилининг изоҳли лугати. V жилд. А.Мадвалиев таҳрири остида. Тошкент, Ўзбекистон Миллий энциклопедияси давлат нашриёти, 2008, 256-бет.

– Сен нима десанг – шу!
Собир хурсанд бўлиб кетди. Онасини даст кўтариб чир айлантира бошлади.
– Ўзимнинг энажоним... Ягона меҳрибоним...
– Мени тушир ерга, сенга оғир нарса кўтариш мумкин эмас! – ялди она (З.Қуролбой қизи. “Ёзсиз йил”).

Матндаги “айланай” лексемаси аёллар нутқида хос ижобий мазмундаги сўз бўлиб, “мақтов”, “олқиш” маъносида қўлланилади. Баъзи матнларда бу лексема киноя мазмунида ҳам қўлланилади: Дилдора бир лаҳзалик сукутдан кейин жавоб берди:

–Ҳа, эрим ўлганидан буён мендан ҳол сўровчилар кўпайиб қолди, айланай!

Кейин жиммайди. Киноя ва кибр билан жиммайди (З.Қуролбой қизи. “Кўланка”). Матнда киноя мазмунидаги “айланай” лексемаси сўзловчининг истехзо, кесатиқ маъносидаги салбий муносабатини ифодалаганлиги “киноянинг ижобий мазмунда бўлиши кам кузатилади”ган ҳолат эканлиги билан характерланади.¹

Бадий матн персонажлари характер-ҳолатини очиб беришда уларнинг ички ва ташқи нутқи аҳамиятлидир. Бунда ишоралар ҳам муаллиф мақсадини ўқувчига етказиб берувчи кўмакчига айланади. М.Саидхонов фикрича, “ишоралар хатти-ҳаракат бўлгани туфайли улар матнда феъллар орқали ифодаланар экан, новербал воситаларнинг мазмунини ифодалаб берувчи миллий тилимизда мавжуд бўлган мос равишдаги луғавий бирликларни, сўз кўшимчаларини топиш, ўз маъносида ишлатиш ва услубий жиҳатдан тўғри қўллаш ёзувчидан катта масъулият ва меҳнат талаб этади”.² Бундай хурсандчилик биргина Бувғул энанинг кўнглига сизмасди. Айвон устунига суяниб, мунгайиб ўтирган она бир сўзни такрорларди:

– Мен ёмон қолдим, сен яхши бор, болам...

Сўнг бирдан қаҳрланиб, олов пуркаётган осмонга тикиларкан, савдойиларча шивирларди:

– Одамни эрмак учун яратиб, уни элай олмай қолганиндан кейин ўлимни ўйлаб топдингми?... Оловинг мўл экан, нега шуни вақтида бермадинг?! (З.Қуролбой қизи. “Ёзсиз йил”).

Олар қадрамони шу қадар қаттиқ изтиробга тушганки, ҳатто табиатни ҳам ўғлининг ўлими учун айбдор санамоқда. Онанинг ҳолатини тасвирлашда ишлатилган айвон устунига суяниб, мунгайиб ўтирган, қаҳрланиб, савдойиларча шивирларди бирикмалари бир томондан ички ҳиссиёт ифодаси бўлса, иккинчи томондан, персонаж характерига ахборот узатувчи индивидуал хусусиятлардир.

Ўзбек аёллари турмуш ўртоғининг исмини айтмасдан бош фарзандининг исми билан чакириши, “дадаси”, “бегим”, “хўжайин”, баъзида “ҳазратим” деб мурожаат қилиши, ҳурмат юзасидан “у киши”, “бу киши”, “улар” тарзида аташи аёлларимиз нутқининг “безаги” ҳисобланади. Бу эса этномаданий одатларимиз билан боғлиқ нутқ жараёнидир:

– Элчи бизни чорлагани рост, – деб, у Ойша бегимга умумийроқ жавоб қилди. – Аммо Султон Али мирзо тахтни бизга осонликча бермас.

– Демак, яна уруш! Яна хавфу хатар!..

– Бегим, тоғнинг боши қорсиз бўлмас, йигитнинг боши – хатарсиз.

–Ҳазратим боя ўргимчак тўридан гап очган эдилар. Агар сиз кетсангиз, ўргимчак тўрида биз қандай қолурмиз?

– Истасангиз сизни бирга олуб кетурмен!

– Жанг майдонигами? (П.Қодиров. “Юлдузли тунлар”).

Пиқ-пиқ йиғлаётган Моҳим бегим олдинги оғир суҳбатларни эслаб:

– Менинг хархашаларим ҳам сизни хаста қилди, ҳазратим! – деди. – Мени кечиринг!

– Моҳим сиз мени кечирсангиз бўлди... Мен сиздан розимен... фақат энди мени ҳазратим деманг... (П.Қодиров. “Юлдузли тунлар”).

Юртимиздаги айрим ҳудуд аёлларининг турмуш ўртоғига нисбатан ўзгача шаклдаги мурожаатини учратамиз. Одатда, сўзловчи тингловчига нисбатан II шахс эгалик ва шахс-сон кўшимчаларидан фойдаланиб мурожаат этишади. Қуйидаги матн парчасида эса мурожаатнинг ўзига хос жиҳатини кўришимиз мумкин:

– Нега дўхтир чақирмаяпсан? – деди чол қичқургудек.

¹ Боймирзаева С. Матнда киноя мазмунининг ифодаланиши. “Ўзбек тили ва адабиёти”, 2008, 4-сон, 110-бет.

² З.М.Саидхонов. Бадий матн коммуникатив восита сифатида. “Ўзбек тили ва адабиёти”, 2009, 5-сон, 77–80-бетлар.

– *Отаси, ўзи айтмади-ку чақир деб.*

– *Айтмасам чақирмайсанми? Ўла қолса-ю қутула қолсам деб ўтирибсанми? Мен ўлмайман, билдингми, ўлмайман! –чол жазавага тушиб бақира боилади.– Мен яшайман, кўп йил яшайман! (З. Қуролбой қизи. “О, ҳаёт!”).*

Матндаги “отаси, ўзи айтмади-ку, чақир деб” гапи сўзловчининг иккинчи шахсга қарата “Ўзингиз айтмадингиз-ку чақир деб” шаклидаги мурожаатини англашиб турибди. Ҳикоя қахрамони (Ойнисахон)нинг турмуш ўртоғи билан бу тарздаги мулоқоти миллатимиз аёллари нутқига хос кўринишларидан биридир.

Муаллиф аёл жинсига мансуб матнларда аёллар нутқига хос ифодалар жуда ёрқин ва ишонарли тарзда баён этилади. Чунки аёл муаллиф асар қахрамонлари эхтиросларини, ҳис-туйғуларини ҳис қила олади:

–*“Одамлар... ҳой биродарлар... эй, тугишганларим! Юрагимни очиб кўрсатайми? Меҳрдан ўзга нарса йўқ. Ёруғ оламда сиздан ўзга яқиним йўқ” десам (С.Вафо. “Оворанинг кўрган-кечирганлари”).*

Бадий матнда ифодаланаётган мулоқот жараёнида аёл ва эркеклар нутқини фарқлаш қийин эмас, яъни улар нутқида қўлланилаётган лексемаларни қиёсий таҳлил қилиш жараёни осонлаштиради. Қиёсий таҳлилда маълум жинс вакиллари нутқида ижобий ёки салбий баҳо муносабатлари намоён бўлади. С.Боймирзаеванинг таъкидича, “баҳо объектнинг аҳамиятли томони, қийматини белгилаш фаолияти жараёнидир. Ушбу жараён субъект томонидан бажарилиб, унинг асосида маълум бир намуна ётади ҳамда объектга шу намуна доирасида ижобий ёки салбий сифат-баҳо берилади”.¹ Шахс нутқини ҳосил қилишда унинг мазмунига эътиборни қаратган ҳолда ўзининг турли эмоцияларини ҳам билдиради. Ижобий мазмундаги сўзлар билан бир қаторда салбий баҳо ифодаловчи лексик бирликларнинг аёллар нутқида кўпроқ ишлатилиши жинс вакиласининг ҳис-туйғу ва ички кечинмасининг зоҳирий кўринишда намоён бўлиши билан характерланади: – *Ифлос... Сассиқ алкаш! Уйда қозонга солгулик ҳеч вақо йўғ-у, буни исқирт такадек кекириб юргани-чи!.. Илойим, еган-ичганинг ичингдан ириб туисин! Болам бор демасанг, хотиним бор демасанг! (З.Қуролбой қизи. “Ёвузлик фариштаси”).*

Бадий асардан олинган мазкур парчада эр ва хотиннинг ўзаро келишмовчиликлари, асосан, аёл жинсига хос нутқда ифодаланганлигини баҳо англаувчи лексемалар орқали билиб олишимиз қийин эмас. Сабаби, “ифлос”, “алкаш” сўзлари кўпроқ аёллар нутқига хос бўлиб, бу сўзлар салбий баҳо ифодаловчи сўзлар қаторига мансубдир. Бундан ташқари, аёл эркекни “исқирт така”га ўхшатиши ва “Илойим, еган-ичганинг ичингдан ириб туисин” қарғиш сўзи фақат аёл нутқига хос эканлигидан далолат беради.

Аёллар нутқининг ўзига хослиги миллийлигимиз билан ҳам боғлиқ эканлигини бадий матнлардан олинган яна кўплаб мисоллар ёрдамида кўриш мумкинки, гендер нутқнинг ўзига хослиги ўз ўрнида нутқ субъекти, унинг индивидуал услуби миллийлик билан омихта эканлигидан далолат беради.

Собирова Зарнигор (Бухоро Давлат университети стажёр-тадқиқотчиси, roginraz2015@gmail.com)
ИНГЛИЗ ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДАГИ САЙЁҲЛИК ТЕРМИНЛАРИНИНГ ЎЗARO
ТАРЖИМАСИ ВА МУАММОЛАРИ

Аннотация. Мақолада инглиз ва ўзбек тилларидаги сайёҳлик терминларининг ўзаро таржимаси ва муаммолари ҳар томонлама ўрганилганлиги кўриб чиқилади. Уларнинг сайёҳлик матнлари таркибида қўлланилишининг асосий мақсади функционал-чорловчилик вазифаси саналади ва буни тилларнинг фарқли имкониятларини мувофиқлаштирган ҳолда амалга ошириш зарурлиги ҳақида сўз боради.

Аннотация. В статье рассматривается комплексное изучение проблем взаимного перевода туристских терминов на английский и узбекский языки. Основной целью их применения в структуре туристских текстов является функционально-риторическая функция, речь идет о необходимости делать это в координации с различными возможностями языков.

Annotation. The article deals with the complex study of the problems of mutual translation of tourist terms into English and Uzbek. The main purpose of their application in the structure of tourist texts is

¹Боймирзаева С. Матн модаллиги. Тошкент, “Фан”, 2010, 21-бет.

Ширинова Наргиза Джабаровна. Курсантларга инглиз тилини ўргатишда замонавий педагогик технологияларнинг аҳамияти.....	86
G'oibova Nargiza Ziyoxonovna. Maktablarda fizika fanining o'qitilishi va metodikasi.....	89
Умарходжаева Хилола Сирождидинова, Ходжимуродова Малика Валиевна. Обучение фразовым глаголам с использованием коммуникативной компетенции.....	92
Закирова Умида. Сущность и взаимосвязь основных понятий педагогических ценностей.....	94
Хасанов Озод Ибрагимович, Сапорбоев Мирзабек Шавкат угли, Абдуллаева Зулфия Палванназаровна. Валеологические аспекты здорового образа жизни студенческой молодежи.....	99
Allayarova Guzal Nuritdinova. Managing Language and Intercultural Dimensions in Teaching a Foreign Language.....	103
Ganieva Saodat. The Role of Video Materials in EFL Classrooms.....	106
Iskanova Nasiba Parmonovna, Kodirova Dilrabo Shamsiddinova, Gulchiroy Boboqulova Jamshid qizi. Developing Art of Intercultural Facilitation and Exploring Cultural Communication in Teaching, Learning a Foreign Language.....	109

ILMIY AXBOROT

Нишонов Патхиддин Пайзибоевич, Рузметов Хамид Калаидарович. Француз ва ўзбек тилларида юридик тил масалалари.....	113
Йигиталиев Умиджон Саминвич. Ижодий тафаккурнинг лингвокогнитив тавсифи.....	116
Хошимова Дилдора Мадаминовна, Шодмонова Сайёра Бахрамовна. “Бобурнома” матнидаги ўлчов бирликларининг прагматик хусусиятлари.....	119
Турсунова Гулчеҳра Норбоевна. Инсоннинг интеллектуал қобилиятларини билдирувчи инглиз ва ўзбек фразеологик бирликларининг семантик ва функционал хусусиятлари.....	122
Саидқодирова Дилфуза Саидқодировна. Интернет терминларини ўрганишнинг самарали усуллари.....	126
Ширинова Нилуфар Джабаровна. Инглиз ва ўзбек тилларида предметлик ва белги-хусусият маъноларининг морфологик фарқланиши.....	131
Исламов Ўткуржон Ҳосилжонович. Нутқ маданияти ва уни таъминлайдиган омиллар.....	134
Эшмуродов Абдуваҳоб Муратқасимович. “Холдорхон” достонида қўлланган ономастик бирликлар ҳақида.....	140
Равшанова Раъно Хандамовна. Институционал мулоқот модели.....	144
Худайбергенов Самандар Қозиевич. Хоразм дoston ва халфачилик йўлларини мактаб ўқувчиларига ўргатиш жараёнида эстетик тарбиянинг педагогик-психологик имкониятлари.....	148
Қаландарова Мавлуда. Нафс – дард, ишқ – даво.....	151
Xo'janiyazova Shoxnoza Satimbayevna. Alisher Navoiyning manqib asarlarida qo'llanilgan ijtimoiy-siyosiy istilohlar xususida.....	154
Хидирова Мунаввара Рустамовна. Тоғай Муроднинг “Отамдан қолган далалар” романида ватанпарварлик ғояси.....	158
Jurayeva Zulaixo Shamshidinova, Nishonova Shahnoza Muhammadjonovna, Abdunazarova Nilufar Yorqin qizi. Madaniyatga oid so'zlarni tarjima qilish.....	161
Шербоева Нодира. “Кашмир кўшиғи” янгича талқинида.....	164
Kazakov Bahram Allayarovich, Askar Reimbayevich Tabinboyev. Organizmning o'sishi va rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar.....	167
Турсунова Нигора Анварона. Талабаларнинг соғлом турмуш тарзини шакллантириш.....	170
Бойматова Дилноза Бахтиёрвна. Аёллар нутқининг бадний матнда ифодаланиши.....	175
Собирова Зарнигор. Инглиз ва ўзбек тилларидаги сайёхлик терминларининг ўзаро таржимаси ва муаммолари.....	178
Холдарова Индира Абдукаримовна. Исследование школьной травли анализ статистических данных.....	181
Меликова Мартаба. Исламские ценности в духовном наследии Алишера Навои.....	184
Khadjieva Dilbar, Saymanova Ayzada. Peculiarities of Antithesis in English and Karakalpak Poetry.....	187
Gulyamova Ozodahon Shavkatovna. Phraseological Aspects of the Problem of Different Word Compatibility in Russian, English and Uzbek Languages.....	191
Yakubov Fazliddin Utaganovich, Norquziyeva Iroda Furqatovna. Linguistic Principle in the Theory of Translation in Views of German Linguists.....	194